

SVEUČILIŠTE U SPLITU

EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

**OCJENA SIGURNOSTI I USPJEŠNOSTI
POSLOVANJA PRIMJENOM POKAZATELJA
NA PRIMJERU PODUZEĆA AD PLASTIK D.D.**

Mentorica:

Mr. Ivana Perica

Studentica:

Marijana Božić Škomrljušić

Split, rujan 2017.

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	4
1.1. Definicija problema istraživanja.....	4
1.2. Cilj rada.....	4
1.3. Metode rada.....	4
1.4. Struktura rada.....	5
2. SADRŽAJ I STRUKTURA TEMELJNIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	6
2.1. Vrste financijskih izvještaja.....	7
2.1.1. Bilanca.....	7
2.1.2. Račun dobiti i gubitka.....	13
2.1.3. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti.....	18
2.1.4. Izvještaj o novčanom toku.....	20
2.1.5. Izvještaj o promjeni vlasničke glavnice.....	25
2.1.6. Bilješke uz financijske izvještaje.....	25
2.2. Cilj sastavljanja financijskih izvještaja.....	26
3. POKAZATELJI ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	27
3.1. Pokazatelji likvidnosti.....	28
3.2. Pokazatelji zaduženosti.....	30
3.3. Pokazatelji aktivnosti.....	32
3.4. Pokazatelji ekonomičnosti.....	33
3.5. Pokazatelji profitabilnosti.....	34
3.6. Pokazatelji investiranja.....	36
4. ANALIZA SIGURNOSTI I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA PRIMJENOM POKAZATELJA NA PRIMJERU PODUZEĆA „AD PLASTIK D.D.“.....	38
4.1. Razvoj i poslovanje poduzeća AD Plastik d.d.....	38
4.2. Pokazatelji likvidnosti poduzeća AD Plastik d.d.....	40
4.3. Pokazatelji zaduženosti poduzeća AD Plastik d.d.....	41
4.4. Pokazatelji aktivnosti poduzeća AD Plastik d.d.....	42
4.5. Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća AD Plastik d.d.....	44

4.6. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća AD Plastik d.d.....	45
4.7. Pokazatelji investiranja poduzeća AD Plastik d.d.....	46
5. ZAKLJUČAK.....	47
LITERATURA.....	48
POPIS TABLICA.....	49
SAŽETAK.....	50
SUMMARY.....	50

1. UVOD

1.1. Definiranje problema istraživanja

Problem istraživanja predstavlja specifičnost analize financijskih izvještaja za utvrđivanje sigurnosti i uspješnosti poslovanja. Predmet istraživanja ovog završnog rada je analizirati trenutno stanje poduzeća AD Plastik d.d. i usporediti tekuće podatke s prethodnima. Primjenom financijskih pokazatelja, izračunatih na bazi knjigovodstvenih podataka poduzeća AD Plastik d.d., donijeti će se zaključak o uspješnosti i sigurnosti poslovanja promatranog poduzeća. U obzir će se uzimati izvještaji iz 2014. godine, 2015. godine i iz 2016. godine poslovanja poduzeća.

1.2. Cilj rada

Cilj ovog završnog rada je objasniti podatke iz temeljnih financijskih izvještaja postupcima analize financijskih izvještaja na praktičnom primjeru koji su bitni za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja. Svrha ovog rada je analiza financijskih izvještaja društva AD Plastik d.d. za razdoblje od 2014. do 2016. godine. U ovom će radu biti provedena analiza financijskih pokazatelja za utvrđivanje sigurnosti i uspješnosti promatranog poduzeća.

1.3. Metode rada

Metode koje su korištene u radu su metode analize i sinteze, metoda deskripcije i metoda kompilacije.

- Metoda analize – složeni pojmovi, sudovi i zaključci raščlanjuju se na jednostavnije dijelove, odnosno i elemente, raščlanjuju se složene pojave i procesi na njihove dijelove
- Metoda sinteze- jednostavni dijelovi se spajaju u složenije tvorevine
- Metoda deskripcije - opisuju se različiti aspekti pojave ili predmeta, njihove karakteristike i ponašanje
- Metoda kompilacije - preuzima rezultate tuđeg istraživanja koje će upotpuniti rad kojeg autor rada korektno citira u svom radu

1.4. Struktura rada

Završni rad sastoji se od pet poglavlja. Prvo poglavlje opisuje definiranje problema istraživanja, cilj rada i metode rada. Drugi teorijski dio čini sadržaj i strukturu financijskih izvještaja te prikazuje važnost informacija financijskog izvještavanja koje su dostupne internim i eksternim korisnicima. Financijski izvještaji su bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama kapitala, izvještaj o novčanom toku te bilješke uz financijske izvještaje. U trećem teorijskom dijelu su detaljno prikazani pokazatelji analize financijskih izvještaja. Korišteni su pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti, profitabilnost i investiranja. U četvrtom dijelu je prikazano poslovanje i razvoj poduzeća AD Plastik d.d. U tom dijelu se predstavlja istraživački dio o analizi financijskih izvještaja društva AD Plastik d.d., a istraživanje je prikazano i provedeno na temelju analize pomoću financijskih pokazatelja. U petom dijelu rada iznesen je zaključak na temelju cjelokupne analize.

2. SADRŽAJ I STRUKTURA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Financijski izvještaji su poslovni dokumenti kojima poduzeća daje informacije o rezultatima poduzetih poslovnih transakcija osobama i organizacijama izvan poduzeća, te korisnicima unutar poduzeća. Sastavljaju se na temelju knjigovodstvenih podataka. Financijski izvještaji moraju svim korisnicima osigurati informacije iz kojih će biti u stanju procijeniti iznos, vrijeme i izvjesnost potencijalnih novčanih primitaka, odnosno ocijeniti financijski položaj, profitabilnost i buduće prosperitet poduzeća.¹

Godišnje financijske izvještaje prema Zakonu o računovodstvu čine:

- izvještaj o financijskom položaju (bilanca)
- račun dobiti i gubitka
- izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti
- izvještaj o novčanim tokovima
- izvještaj o promjenama kapitala
- bilješke uz financijske izvještaje

Zakon o računovodstvu razvrstava poduzetnike na mikro, male, srednje i velike. Mikro poduzetnici su oni čija je aktiva do 2,6 milijuna kuna, prihodi do 5,2 milijuna kuna, prosječan broj radnika tijekom poslovne godine 10. Malim poduzetnicima se smatraju oni čija aktiva iznosi do 30 milijuna kuna, prihodi do 60 milijuna kuna, prosječan broj radnika tijekom poslovne godine 50. Srednji poduzetnicima aktiva iznosi do 150 milijuna kuna, prihodi do 300 milijuna kuna, a prosječan broj radnika tijekom poslovne godine 250. Velikim poduzetnicima se smatraju oni poduzetnici koji prelaze kriterije za srednje poduzetnike.

Mikro i mali poduzetnici dužni su sastavljati bilancu, račun dobiti i gubitka te bilješke uz financijske izvještaje. Srednji poduzetnici su obvezni sastavljati bilancu, račun dobiti i gubitka, bilješke uz financijske izvještaje, izvještaj o novčanim tokovima i izvještaj o promjenama kapitala. Veliki su poduzetnici dužni, osim bilance, računa dobiti i gubitka, bilješke uz financijske izvještaje, izvještaj o novčanim tokovima i izvještaj o promjenama kapitala, sastavljati i izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti.

¹ Aljinović Barać Ž. (2006): Materijali iz predmeta Osnove računovodstva, vježbe 2, Ekonomski fakultet Split, Split, str.2

2.1. Vrste financijskih izvještaja

2.1.1. Bilanca

Bilanca (Izvještaj o financijskom položaju) je računovodstveni prikaz koji prikazuje vrijednosno stanje i strukturu imovine poduzeća i njezinih izvora – obveza i glavnice na određeni dan. Sastoji se od aktive i pasive. Bilanca je financijski izvještaj koji pruža informacije o financijskom položaju društva, likvidnosti, mogućnosti podmirenja kratkoročnih obveza, položaju društva u odnosu na druga trgovačka društva i slično.²

$$\text{AKTIVA} = \text{PASIVA (1)}$$

$$\text{IMOVINA} = \text{KAPITAL} + \text{OBVEZE (2)}$$

Elementi bilance su imovina, obveze i glavnica. Imovina su resursi koje trgovačko društvo kontrolira kao rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuje da će buduća ekonomska korist pritićati u društvo. Obveze predstavljaju sadašnje obveze društva koje proizlaze iz prošlih događaja, a čije će namirenje proizvesti odljev ekonomskih koristi iz društva. Glavnica je razlika između ukupne imovine i obveza trgovačkog društva.

Tablica 1.: Shematski prikaz bilance

Oznaka pozicije	Naziv pozicije
	AKTIVA
A	POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL
B	DUGOTRAJNA IMOVINA
I	NEMATERIJALNA IMOVINA
1.	Izdaci za istraživanje i razvoj
2.	Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava
3.	Goodwill
4.	Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine
5.	Nematerijalna imovina u pripremi

² Aljinović Barać Ž. (2006): Materijali iz predmeta Osnove računovodstva, vježbe 2, Ekonomski fakultet Split, Split, str.6

6.	Ostala nematerijalna imovina
II	MATERIJALNA IMOVINA
1.	Zemljište
2.	Građevinski objekti
3.	Postrojenja i oprema
4.	Alati, pogonski inventar i transportna imovina
5.	Biološka imovina
6.	Predujmovi za materijalnu imovinu
7.	Materijalna imovina u pripremi
8.	Ostala materijalna imovina
9.	Ulaganja u nekretnine
III	DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA
1.	Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe
2.	Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe
3.	Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe
4.	Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom
5.	Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom
6.	Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom
7.	Ulaganja u vrijednosne papire
8.	Dani zajmovi, depoziti i slično
9.	Ostala ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela
10.	Ostala dugotrajna financijska imovina
IV	POTRAŽIVANJA
1.	Potraživanja od poduzetnika unutar grupe za isporučene robe i usluge
2.	Ostala potraživanja od poduzetnika unutar grupe
3.	Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom za isporučene robe i usluge

4.	Ostala potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom
5.	Potraživanja po osnovi obročne prodaje
6.	Ostala potraživanja
V	ODGOĐENA POREZNA IMOVINA
C	KRA TKOTRAJNA IMOVINA
!	ZALIHE
1.	Sirovine i materijal
2.	Proizvodnja u tijeku
3.	Gotovi proizvodi
4.	Trgovačka roba
5.	Predujmovi za zalihe
6.	Dugotrajna imovina namijenjena prodaji
7.	Biološka imovina
II	POTRAŽIVANJA
1.	Potraživanja od poduzetnika unutar grupe za isporučene robe i usluge
2.	Ostala potraživanja od poduzetnika unutar grupe
3.	Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom za isporučene robe i usluge
4.	Ostala potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom
5.	Potraživanja od kupaca
6.	Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika
7.	Potraživanja od države i drugih institucija
8.	Ostala potraživanja
III	KRA TKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA
1.	Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe
2.	Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe
3.	Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe
4.	Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom

5.	Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom
6.	Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom
7.	Ulaganja u vrijednosne papire
8.	Dani zajmovi, depoziti i slično
9.	Ostala financijska imovina
IV	NOVAC U BANCI I BLAGAJNI
D	PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI
E	UKUPNO AKTIVA
F	IZVANBILANČNI ZAPISI
	PASIVA
A	KAPITAL I REZERVE
I	TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL
II	KAPITALNE REZERVE
III	REZERVE IZ DOBITI
1.	Zakonske rezerve
2.	Rezerve za vlastite dionice
3.	Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)
4.	Statutarne rezerve
5.	Ostale rezerve
IV	REVALORIZACIJSKE REZERVE
V	REZERVE FER VRIJEDNOSTI
1.	Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju
2.	Učinkoviti dio zaštite novčanih tokova
3.	Učinkoviti dio zaštite neto ulaganja u inozemstvu
VI	ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK
1.	Zadržana dobit
2.	Prenešeni gubitak
VII	DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE

1.	Dobit poslovne godine
2.	Gubitak poslovne godine
VIII	MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES
B	REZERVIRANJA
1.	Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze
2.	Rezerviranja za porezne obveze
3.	Rezerviranja za započete sudske sporove
4.	Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava
5.	Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima
6.	Druga rezerviranja
C	DUGOROČNE OBVEZE
1.	Obveze prema poduzetnicima unutar grupe za primljene robe i usluge
2.	Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe
3.	Ostale obveze prema poduzetnicima unutar grupe
4.	Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom za primljene robe i usluge
5.	Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom
6.	Ostale obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom
7.	Obveze za zajmove, depozite i slično
8.	Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama
9.	Obveze za predujmove
10.	Obveze prema dobavljačima
11.	Obveze po vrijednosnim papirima
12.	Ostale dugoročne obveze
13.	Odgodena porezna obveza
D	KRATKOROČNE OBVEZE
1.	Obveze prema poduzetnicima unutar grupe za primljene robe i usluge
2.	Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe
3.	Ostale obveze prema poduzetnicima unutar grupe

4.	Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom za primljene robe i usluge
5.	Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom
6.	Ostale obveza prema društvima povezanim sudjelujućim interesom
7.	Obveze za zajmove, depozite i slično
8.	Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama
9.	Obveze za predujmove
10.	Obveze prema dobavljačima
11.	Obveze po vrijednosnim papirima
12.	Obveze prema zaposlenicima
13.	Obveze za poreze, doprinose i slična davanja
14.	Obveze s osnove udjela u rezultatu
15.	Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji
16.	Ostale kratkoročne obveze
E	ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA
F	UKUPNO – PASIVA
G	IZVANBILANČNI ZAPISI

Izvor: Pravilnik o sadržaju i strukturi financijskih izvještaja,

http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_09_96_1849.html (11.9.2017.)

2.1.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je financijski izvještaj koji pokazuje učinkovitost upotrebe resursa poduzeća kroz određeno razdoblje, odnosno prikazuje prihode rashode i financijski rezultat poslovanja za određeno razdoblje.³

Sučeljavanjem prihoda i rashoda na kraju obračunskog razdoblja utvrđuje se financijski rezultat. Rezultat poslovanja (dobit/gubitak razdoblja) osnovna je poveznica bilance i računa dobiti i gubitka. Za razliku od bilance, uobičajeno se ističe da je račun dobiti i gubitka dinamički financijski izvještaj koji ukazuje na uspješnost poslovanja poduzeća u promatranom razdoblju.⁴

Račun dobiti i gubitka se sastoji od prihoda, rashoda, dobiti i gubitka ostvarenog tijekom određenog obračunskog razdoblja. Ovi se izvještaji moraju pripremati na godišnjoj razini, međutim, za interne potrebe često se izrađuju i mjesečno, neke stavke čak i tjedno ili dnevno. Priprema se za proteklo razdoblje, ali i za buduće razdoblje. Planirane stavke računa dobiti i gubitka uspoređuju se sa ostvarenim stavkama, tako da se razlike analiziraju i nakon toga se poduzimaju korektivne akcije.⁵

Glavni elementi računa dobiti i gubitka su:

- Prihod
- Rashod
- Dobit prije oporezivanja
- Porez na dobit
- Dobit nakon oporezivanja

³ Aljinović Barać Ž. (2006): Materijali iz predmeta Osnove računovodstva, vježbe 2, Ekonomski fakultet Split, Split, str.6

⁴ Dečman N. (2012): Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u RH, Ekonomski fakultet sveučilišta u Zagrebu, str. 448, http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=128746

⁵ Belak V. (2012): Osnove suvremenog računovodstva, Belak Excellens d.o.o., Zagreb, str.34

Tablica 2.: Temeljni model računa dobiti i gubitka

Oznaka pozicije	Naziv pozicije
I	POSLOVNI PRIHODI
1.	Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe
2.	Prihodi od prodaje s društvima povezanim sudjelujućim interesom
3.	Prihodi od prodaje s nepovezanim poduzetnicima i ostalim osobama
4.	Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe
5.	Ostali poslovni prihodi s društvima povezanim sudjelujućim interesom
6.	Ostali poslovni prihodi s nepovezanim poduzetnicima i ostalim osobama
II	POSLOVNI RASHODI
1.	Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda
2.	Materijalni troškovi
a)	Troškovi sirovina i materijala s poduzetnicima unutar grupe
b)	Troškovi sirovina i materijala s društvima povezanim sudjelujućim interesom
c)	Troškovi sirovina i materijala s nepovezanim poduzetnicima i ostalim osobama
d)	Troškovi prodane robe s poduzetnicima unutar grupe
e)	Troškovi prodane robe s društvima povezanim sudjelujućim interesom
f)	Troškovi prodane robe s nepovezanim poduzetnicima i ostalim osobama
g)	Ostali vanjski troškovi s poduzetnicima unutar grupe
h)	Ostali vanjski troškovi s društvima povezanim sudjelujućim interesom
i)	Ostali vanjski troškovi s nepovezanim poduzetnicima i ostalim osobama
3.	Troškovi osoblja
a)	Neto plaće i nadnice
b)	Troškovi poreza i doprinosa iz plaća
c)	Doprinosi na plaće
4.	Amortizacija

5.	Ostali troškovi s poduzetnicima unutar grupe
6.	Ostali troškovi s društvima povezanim sudjelujućim interesom
7.	Ostali troškovi s nepovezanim poduzetnicima i ostalim osobama
8.	Vrijednosna usklađenja
a)	dugotrajne imovine osim financijske imovine
b)	kratkotrajne imovine osim financijske imovine
9.	Rezerviranja
a)	Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze
b)	Rezerviranja za porezne obveze
c)	Rezerviranja za započete sudske sporove
d)	Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava
e)	Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima
f)	Druga rezerviranja
10.	Ostali poslovni rashodi s poduzetnicima unutar grupe
11.	Ostali poslovni rashodi s društvima povezanim sudjelujućim interesom
13.	Ostali poslovni rashodi s nepovezanim poduzetnicima i ostalim osobama
III	FINANCIJSKI PRIHODI
1.	Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe
2.	Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom
3.	Kamate iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe
4.	Kamate iz odnosa s društvima povezanim sudjelujućim interesom
5.	Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe
6.	Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s društvima povezanim sudjelujućim interesom
7.	Kamate, tečajne razlike, dividende, slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama
8.	Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine

9.	Ostali financijski prihodi
IV	FINANCIJSKI RASHODI
1.	Kamate s poduzetnicima unutar grupe
2.	Kamate s društvima povezanim sudjelujućim interesom
3.	Tečajne razlike i drugi rashodi s društvima poduzetnicima unutar grupe
4.	Tečajne razlike i drugi rashodi s društvima povezanim sudjelujućim interesom
5.	Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama
6.	Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine
7.	Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)
8.	Ostali financijski rashodi
V	UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM
VI	UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA
VII	UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM
VIII	UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA
IX	UKUPNI PRIHODI
X	UKUPNI RASHODI
XI	DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA
1.	Dobit prije oporezivanja
2.	Gubitak prije oporezivanja
XII	POREZ NA DOBIT
XIII	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA
1.	Dobit razdoblja
2.	Gubitak razdoblja
	PREKINUTO POSLOVANJE (popunjava poduzetnik obveznik primjene MSFI-a samo ako ima prekinuto poslovanje)
XIV	DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA
1.	Dobit prekinutog poslovanja prije oporezivanja

2.	Gubitak prekinutog poslovanja prije oporezivanja
XV	POREZ NA DOBIT PREKINUTOG POSLOVANJA
1.	Dobit prekinutog poslovanja za razdoblje
2.	Gubitak prekinutog poslovanja za razdoblje
	UKUPNO POSLOVANJE (popunjava samo poduzetnik obveznik primjene MSFI-a koji ima prekinuto poslovanje)
XVI	DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA
1.	Dobit prije oporezivanja
2.	Gubitak prije oporezivanja
XVII	POREZ NA DOBIT
XVIII	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA
1.	Dobit razdoblja
2.	Gubitak razdoblja
	DODATAK RDG-u (popunjava poduzetnik koji sastavlja konsolidirane godišnje financijske izvještaje)
XIV	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA
1.	Pripisana imateljima kapitala matice
2.	Pripisana manjinskom (nekontrolirajućem) interesu

Izvor: Pravilnik o sadržaju i strukturi financijskih izvještaja,

http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_09_96_1849.html (11.9.2017.)

2.1.3. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

Ostala sveobuhvatna dobit obuhvaća dio dobiti koja je rezultat specifičnih procjena pozicija financijskih izvještaja a rezultat menadžmenta i njihovih uobičajenih transakcija. Najčešće su to dobiti i gubici od tečajnih razlika na inozemnim investicijama, promjene revalorizacijskih rezervi i naknadno mjerenje financijske imovine.⁶

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti se može sastavljati na dva načina:⁷

- u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kao jedinom izvještaju
- u dvama izvještajima: izvještaju koji prikazuje sastavne dijelove dobiti ili gubitka, odnosno zaseban račun dobiti i gubitka, i u drugom izvještaju koji započinje s dobiti ili gubitkom i prikazuje sastavne dijelove ostale sveobuhvatne dobiti (izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti)

Pojam sveobuhvatne dobiti dijelimo na dobit ili gubitak kao rezultat aktivnosti menadžmenta (raspodjeljiva dobit) i na ostalu sveobuhvatnu dobit kao rezultat ekonomskih uvjeta poslovanja (neraspodjeljivi dio).

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti pokazuje prihode, rashode i financijski rezultat u određenom razdoblju i učinkovitost poslovanja poduzeća. Obavljanjem poslovnih aktivnosti poduzeće ostvaruje promjene na imovini, a pretvaranjem vrijednosti imovine iz jednog oblika u drugi omogućuje nastanak prihoda i rashoda. Ukoliko je poduzeće ostvarilo veće prihode od rashoda možemo reći da posluje sa dobitkom, a veći rashodi od prihoda znače gubitak.

⁶ Aljinović Barać Ž. (2006): Materijali iz predmeta Osnove računovodstva, vježbe 2, Ekonomski fakultet Split, Split, str.6

⁷ Narodne novine (2009): Međunarodni računovodstveni standardi, MRS 1, Prezentiranje financijskih izvještaja, Narodne novine d.d., br.136

Tablica 3.: Prikaz izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti

Oznaka pozicije	Naziv pozicije
	IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUH VATNOJ DOBITI (popunjava poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)
I	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA
II	OSTALA SVEOBUH VATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA
1.	Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja
2.	Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine
3.	Dobitak ili gubitak s osnove naknadnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju
4.	Dobitak ili gubitak s osnove učinkovite zaštite novčanih tokova
5.	Dobitak ili gubitak s osnove učinkovite zaštite neto ulaganja u inozemstvu
6.	Udio u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti/gubitku društava povezanih sudjelujućim interesom
7.	Aktuarski dobici/gubici po planovima definiranih primanja
8.	Ostale nevlasničke promjene kapitala
III	POREZ NA OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT RAZDOBLJA
IV	NETO OSTALA SVEOBUH VATNA DOBIT ILI GUBITAK
V	SVEOBUH VATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA
	DODATAK Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (popunjava poduzetnik koji sastavlja konsolidirane godišnje financijske izvještaje)
VI	SVEOBUH VATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA
1.	Pripisana imateljima kapitala matice
2.	Pripisana manjinskom (nekontrolirajućem) interesu

Izvor: Pravilnik o sadržaju i strukturi financijskih izvještaja,

http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_09_96_1849.html (11.9.2017.)

2.1.4. Izvještaj o novčanom tijeku

Sastavni dio temeljnih financijskih izvještaja koji prikazuje izvore pribavljanja i način uporabe novca je izvještaj o novčanom tijeku. Odražava utjecaj odluka o upotrebi i izvorima sredstava – dinamička analiza.⁸ Sastavljaju ga srednji i veliki poduzetnici, dok su njegova struktura i sadržaj propisani. Sastavlja se na novčanoj osnovi i sadrži informacije o novčanim primicima i novčanim izdacima te čistom novčanom toku. Često se naziva i izvještajem o promjenama u financijskom položaju s obzirom da daje uvid u promjenu strukture imovine, obveza i kapitala kroz određeno razdoblje.⁹

Izvještaj o novčanom tijeku poslovanja sastoji se od tri dijela:

- poslovne aktivnosti – primarno usmjerene na proizvodnju i prodaju proizvoda i roba te pružanje usluga
- investicijske aktivnosti – aktivnosti stjecanja i otuđivanja dugotrajne imovine i drugih ulaganja koja nisu novčani ekvivalenti
- financijske aktivnosti – rezultiraju promjenama veličine i sastava glavnice i dugova društva

Prilikom sastavljanja ovog izvještaja, sukladno odredbama obavljenih računovodstvenih standarda, moguće je primijeniti dvije metode:

1. Direktnu metodu

2. Indirektnu metodu

Prema direktnoj metodi računaju se ukupni primici i ukupni izdaci novca razvrstani po poslovnim, investicijskim i financijskim aktivnostima. Prema indirektnoj metodi, kod novčanog toka iz poslovnih aktivnosti, dobit ili gubitak je usklađen za amortizaciju, neto smanjenje potraživanja, zaliha i povećanje obveza, neto povećanje potraživanja, zaliha i smanjenje obveza, dok za investicijske i financijske aktivnosti novčani tok je isti kao kod direktne metode.

⁸ Perica I. (2016): Materijali iz predmeta Analiza financijskih izvještaja, vježbe 7, Ekonomski fakultet, Split, str.1

⁹ Dečman N. (2012): Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u RH, Ekonomski fakultet sveučilišta u Zagrebu, str. 449, http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=128746

Tablica 4.: Prikaz direktne metode izvještaja o novčanom tijeku

Oznaka pozicije	Naziv pozicije
	NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI
1.	Novčani primici od kupaca
2.	Novčani primici od tantijema, naknada, provizija i slično
3.	Novčani primici od osiguranja za naknadu šteta
4.	Novčani primici s osnove povrata poreza
5.	Novčani izdaci dobavljačima
6.	Novčani izdaci za zaposlene
7.	Novčani izdaci za osiguranje za naknade šteta
8.	Ostali novčani primici i izdaci
I	Novac iz poslovanja
9.	Novčani izdaci za kamate
10.	Plaćeni porez na dobit
A)	NETO NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI
	NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI
1.	Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine
2.	Novčani primici od prodaje financijskih instrumenata
3.	Novčani primici od kamata
4.	Novčani primici od dividendi
5.	Novčani primici s osnove povrata danih zajmova i štednih uloga
6.	Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti
II	Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti
1.	Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine
2.	Novčani izdaci za stjecanje financijskih instrumenata

3.	Novčani izdaci s osnove danih zajmova i štednih uloga
4.	Stjecanje ovisnog društva, umanjeno za stečeni novac
5.	Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti
III	Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti
B)	NETO NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI
	NOVČANI TOKOVI OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI
1.	Novčani primici od povećanja temeljnog (upisanog) kapitala
2.	Novčani primici od izdavanja vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata
3.	Novčani primici od glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi
4.	Ostali novčani primici od financijskih aktivnosti
IV	Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti
1.	Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi i dužničkih financijskih instrumenata
2.	Novčani izdaci za isplatu dividendi
3.	Novčani izdaci za financijski najam
4.	Novčani izdaci za otkup vlastitih dionica i smanjenje temeljnog (upisanog) kapitala
5.	Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti
V	Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti
C)	NETO NOVČANI TOKOVI OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI
1.	Nerealizirane tečajne razlike po novcu i novčanim ekvivalentima
D)	NETO POVEĆANJE ILI SMANJENJE NOVČANIH TOKOVA
E)	NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA
F)	NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA

Izvor: Pravilnik o sadržaju i strukturi financijskih izvještaja,

http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_09_96_1849.html (11.9.2017.)

Tablica 5.: Prikaz indirektne metode izvještaja o novčanom tijeku

Oznaka pozicije	Naziv pozicije
	NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI
1.	Dobit prije oporezivanja
2.	Usklađenja:
a	Amortizacija
b	Dobici i gubici od prodaje i vrijednosna usklađenja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine
c	Dobici i gubici od prodaje, nerealizirani dobici i gubici i vrijednosna usklađenja financijske imovine
d	Prihodi od kamata i dividendi
e	Rashodi od kamata
f	Rezerviranja
g	Tečajne razlike (nerealizirane)
h	Ostala usklađenja za nenovčane transakcije i nerealizirane dobitke i gubitke
I	Povećanje ili smanjenje novčanih tokova prije promjena u radnom kapitalu
3.	Promjene u radnom kapitalu
a	Povećanje ili smanjenje kratkoročnih obveza
b	Povećanje ili smanjenje kratkotrajnih potraživanja
c	Povećanje ili smanjenje zaliha
d	Ostala povećanja ili smanjenja radnog kapitala
II	Novac iz poslovanja
4.	Novčani izdaci za kamate
5.	Plaćeni porez na dobit
A	NETO NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI
	NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI
1.	Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine
2.	Novčani primici od prodaje financijskih instrumenata
3.	Novčani primici od kamata

4.	Novčani primici od dividendi
5.	Novčani primici s osnove povrata danih zajmova i štednih uloga
6.	Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti
III	Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti
1.	Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine
2.	Novčani izdaci za stjecanje financijskih instrumenata
3.	Novčani izdaci s osnove danih zajmova i štednih uloga za razdoblje
4.	Stjecanje ovisnog društva, umanjeno za stečeni novac
5.	Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti
IV	Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti
B	NETO NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI
	NOVČANI TOKOVI OD FINACIJSKIH AKTIVNOSTI
1.	Novčani primici od povećanja temeljnog (upisanog) kapitala
2.	Novčani primici od izdavanja vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata
3.	Novčani primici od glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi
4.	Ostali novčani primici od financijskih aktivnosti
V	Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti
1.	Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi i dužničkih financijskih instrumenata
2.	Novčani izdaci za isplatu dividendi
3.	Novčani izdaci za financijski najam
4.	Novčani izdaci za otkup vlastitih dionica i smanjenje temeljnog (upisanog) kapitala
5.	Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti
VI	Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti
C	NETO NOVČANI TOKOVI OD FINACIJSKIH AKTIVNOSTI
1.	Nerealizirane tečajne razlike po novcu i novčanim ekvivalentima
D	NETO POVEĆANJE ILI SMANJENJE NOVČANIH TOKOVA
E	NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA
F	NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA

Izvor: Pravilnik o sadržaju i strukturi financijskih izvještaja,

http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_09_96_1849.html (11.9.2017.)

2.1.5. Izvještaj o promjenama kapitala

Izvještaj o promjenama kapitala (glavnice) jedan je od temeljnih financijskih izvještaja. Njegova glavna svrha je pokazati promjene kapitala nastale između dva obračunska razdoblja. Na taj način se daje podloga za procjenu kvalitete dijela bilančne strukture. U ovom se izvještaju moraju iskazati sljedeće pozicije:¹⁰

- dobit ili gubitak razdoblja
- sve stavke prihoda i rashoda
- učinak promjena računovodstvenih politika i ispravke temeljnih pogrešaka
- dodatna ulaganja vlasnika i visine izglasanih dividendi
- iznos zadržane dobiti ili gubitka na početku i na kraju razdoblja te promjene unutar tog razdoblja
- promjene svake druge pozicije kapitala

Najznačajnija promjena u kapitalu proizlazi iz zadržane dobiti. Iznos zadržane dobiti povećava se sa stvaranjem dobiti, a smanjuje se za iznos ostvarenog gubitka te za iznos dividendi. Ponekad se prikazuje u skraćenoj formi, a sve ostale informacije o promjenama kapitala se prikazuju u bilješkama uz financijske izvještaje.¹¹

2.1.6. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje čine sastavni dio financijskih izvještaja. Njihov sadržaj, oblik i opseg nije pobliže opisan, te ga poduzetnici sastavljaju sukladno svojim potrebama. Ovaj izvještaj sadrži dodatne i dopunske informacije koje nisu sadržane u bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaju o promjenama kapitala i izvještaju o novčanom toku. Upravo zbog toga bilješke predstavljaju ključni izvještaj za korisnike.

¹⁰ Narodne novine (2009): Međunarodni računovodstveni standardi, MRS 1, Prezentiranje financijskih izvještaja, Narodne novine d.d., br.136

¹¹ Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2008): Analiza financijskih izvještaja. Zagreb, Masmedia, str.89

Također, u njima se objavljuju ključne računovodstvene politike koje se primjenjuju u iskazivanju i vrednovanju pojedinih elemenata prihoda, rashoda, imovine, kapitala i obveza.

Obvezni su ih sastavljati svi poduzetnici, veliki, srednji, mali i mikro poduzetnici. Svrha bilješki je korisnicima pružiti dodatne informacije koje im mogu pomoći u boljem razumijevanju financijskih izvještaja.

2.2. Cilj sastavljanja financijskih izvještaja

Temeljni cilj financijskog izvještavanja je svojim korisnicima dati istinit i objektivan prikaz poslovanja nekog poduzeća. Kakav će izvještaj biti, koje će informacije sadržavati i u kojem opsegu ovisi o tome da li je namijenjen internim ili eksternim korisnicima.¹²

Interni se korisnici nalaze unutar poduzeća, a obuhvaćaju zaposlenike/sindikate i upravu. Eksterni korisnici se nalaze izvan poduzeća, u njegovoj okolini, i tu spadaju vlasnici/dioničari, investitori, zajmodavci, dobavljači i ostali vjerovnici, kupci, vlada i njezine agencije, javnost i slično.

Svrha financijskih izvještaja je u pružanju informacija o poduzeću i to o njegovoj imovini, obvezama, glavnici, приходima i rashodima, uključujući dobitke i gubitke, ostalim promjenama glavnice te novčanim tokovima poduzeća.¹³

¹² Perica I. (2016): Materijali iz predmeta Analiza financijskih izvještaja, vježbe 1, Ekonomski fakultet, Split, str.1

¹³ Narodne novine (2009): Međunarodni računovodstveni standardi, MRS 1; Prezentiranje financijskih izvještaja, Narodne novine d.d., Zagreb, br.136

3. POKAZATELJI ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Pod pokazateljem se podrazumijeva racionalan broj koji se dobije stavljanjem u odnos jedne ekonomske veličine s drugom. S obzirom na vremensku dimenziju mogu se podijeliti na dvije skupine. Prva skupina financijskih pokazatelja razmatra poslovanje poduzeća unutar određenog vremenskog razdoblja (godina dana), a temelji se na podacima iz računa dobiti i gubitka. Druga skupina se odnosi na točno određeni trenutak koji se poklapa s trenutkom sastavljanja bilance i govori o financijskom položaju poduzeća u tom trenutku.

Financijski pokazatelji se izračunavaju kako bi se određenom društvu dala što bolja financijska podloga za donošenje budućih financijskih odluka. Razlikuje se nekoliko skupina financijskih pokazatelja:

1. Pokazatelji likvidnosti (liquidity ratios) – mjere sposobnosti poduzeća da podmiri svoje dospjele kratkoročne obveze.
2. Pokazatelji zaduženosti (leverage ratios) – pokazuju koliko se poduzeće financira iz tuđih izvora sredstava.
3. Pokazatelji aktivnosti (activity ratios) – mjere uspješnos upotrebe raspoloživih resursa poduzeća
4. Pokazatelji ekonomičnosti – mjere odnos iskazanih prihoda i rashoda, tj. pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda
5. Pokazatelji profitabilnosti (profitability ratios) – mjere povrat uloženog kapitala i uložene imovine
6. Pokazatelji investiranja (investment ratios) – mjere uspješnost ulaganja u dionice

U poslovanju se podrazumijeva da su zadovoljena dva kriterija, sigurnost i uspješnost. Tako sigurnost uključuje pokazatelje likvidnosti i zaduženosti dok uspješnost uključuje pokazatelje ekonomičnosti, profitabilnosti, investiranja, dok pokazatelj aktivnosti uključuje sigurnost i uspješnost.¹⁴

¹⁴ Šlibar D. (2010): Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, Računovodstvo i porezi u praksi, 5, <http://www.omega-software.eu/UserDocsImages/Clanci/Financije%20-%20Analiza%20FI.pdf>

3.3.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti (liquidity ratios) mjere sposobnost poduzeća da u roku podmiri svoje kratkoročne obveze. Pojam likvidnost označava brze i lake transformacije nenovčanih oblika imovine u novac i općenito predstavlja sposobnost nesmetano odvijanja poslovnog procesa i podmirivanje obveza.¹⁵ Najčešći pokazatelji likvidnosti su:

- koeficijent trenutne likvidnosti
- koeficijent ubrzane likvidnosti
- koeficijent tekuće likvidnosti
- koeficijent financijske stabilnosti

Tablica 6.: Pokazatelji likvidnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
koeficijent trenutne likvidnosti	novac	kratkoročne obveze
koeficijent ubrzane likvidnosti	novac+potraživanja	kratkoročne obveze
koeficijent tekuće likvidnosti	kratkotrajna imovina	kratkoročne obveze
koeficijent financijske stabilnosti	dugotrajna imovina	kapital+dugoročne obveze

Izvor: Žager K, Mamić Sačer I, Sever S, Žager L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o. Zagreb, str. 248

Koeficijent trenutne likvidnosti ili pokazatelj novca, kao odnos između raspoloživog novca i ukupnih kratkoročnih obveza, pokazuje stupanj pokrivenosti postojećih kratkoročnih obveza raspoloživim gotovinskim sredstvima, odnosno ukazuje na sposobnost društva za trenutačno podmirenje obveza. Smatra se da ovaj koeficijent ne bi trebao biti manji od 0,1.

¹⁵ Brekalo F. (2007): Revizija financijskih izvještaja, Zgombić & Partneri d.o.o., Zagreb, str.50

Koeficijent ubrzane likvidnosti mjeri odnos kratkotrajne imovine, umanjene za vrijednost zaliha, i kratkoročnih obveza. Pokazuje sposobnost poduzeća da udovolji hitnim potrebama za gotovinom. Njegova vrijednost bi trebala biti 1 ili veća od 1, što znači da bi poduzeće koje želi održavati normalnu likvidnost moralo imati brzo unovčive imovine minimalno toliko koliko ima kratkoročnih obveza. Realno gledajući, za društva koja nemaju zaliha, kontrolna mjera za ubranu likvidnost ista je kao i za tekući odnos i iznosi 2. Razlog tome je što između ubrzane likvidnosti i tekućeg odnosa kada nema zaliha zapravo nema razlike u računanju. Naime, u tom je slučaju tekuća aktiva u cijelosti brza aktiva.¹⁶

Koeficijent tekuće likvidnosti u pravilu bi trebao biti veći od 2. Pokazuje koliko su kratkoročne obveze poduzeća pokrivene kratkotrajnom imovinom. Mjeri sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze. Da bi se održala normalna likvidnost društva, dio kratkotrajne imovine mora biti financiran iz kvalitetnih dugoročnih izvora, odnosno radnog kapitala koji se utvrđuje kao razlika kratkotrajne imovine i kratkoročnih izvora. Ako društvo ima više radnog kapitala, tada to znači da je njegova likvidnost i financijska stabilnost veća. Upravo se zbog toga radni kapital često naziva rezervom likvidnosti, rezervom financijske stabilnosti ili rezervom sigurnosti poslovanja.¹⁷

Koeficijent financijske stabilnosti izražava odnos između knjigovodstvene vrijednosti dugotrajne imovine i kapitala, uvećanog za iznos dugoročnih obveza. On pokazuje u kojem je omjeru kratkotrajna imovina pokrivena dugotrajnim izvorima financiranja. Poželjno je da ovaj pokazatelj bude uvijek manji od 1, jer poduzeće mora iz dugoročnih izvora financirati i dio kratkotrajne imovine. Odnosno, što je vrijednost ovog pokazatelja manja, to je likvidnost i financijska stabilnost veća.

¹⁶ Belak V. (2014.): Analiza poslovne uspješnosti, Zagreb, RRiF Plus, str.151.

¹⁷ Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2008). Analiza financijskih izvještaja, Zagreb, Masmedia, str.249.

3.3.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti (leverage ratios) mjere stupanj zaduženosti poduzeća, odnosno do koje se granice poduzeće financira iz tuđih izvora. Pokazuju strukturu kapitala i putove kojima poduzeće financira svoju imovinu.¹⁸ Najznačajniji pokazatelji zaduženosti su:

- koeficijent zaduženosti
- koeficijent vlastitog financiranja
- koeficijent financiranja
- pokriće troškova kamata
- faktor zaduženosti
- stupanj pokrića 1
- stupanj pokrića 2

Tablica 7.: Pokazatelji zaduženosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
koeficijent zaduženosti	ukupne obveze	ukupna imovina
koeficijent vlastitog financiranja	glavnica	ukupna imovina
koeficijent financiranja	ukupne obveze	glavnica
pokriće troškova kamata	dobit prije poreza i kamata	kamata
faktor zaduženosti	ukupne obveze	zadržana dobit+amortizacija
stupanj pokrića 1	glavnica	dugotrajna imovina
stupanj pokrića 2	glavnica+dugoročne obveze	dugotrajna imovina

Izvor: Žager K, Mamić Sačer I, Sever S, Žager L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o. Zagreb, str. 250

¹⁸ https://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza_financijski_pokazatelji.pdf (11.9.2017.)

Koeficijent zaduženosti, kao odnos između ukupnih obveza i ukupne imovine, pokazuje u kojoj se mjeri društvo financira iz tuđih izvora. Odnosno, koliki dio ukupno raspoložive imovine u aktivi bilance se financira iz tuđih izvora. Smatra se da ovaj koeficijent ne bi trebao prelaziti 0,50, odnosno da tuđi izvori ne bi smjeli prelaziti 50% ukupnih izvora.

Koeficijent vlastitog financiranja pokazuje u kojoj se mjeri ukupna raspoloživa imovina u aktivi bilance pokrivena vlastitim izvorima financiranja (kapitalom).

Koeficijent financiranja, pokazuje odnos financiranja iz tuđih izvora i vlastitog kapitala. Za ovaj je pokazatelj poželjno da ne prelazi 1,0, odnosno da obveze nisu veće od kapitala.

Pokriće troškova kamata pokazuje koliko puta su troškovi kamata pokriveni ostvarenim iznosom dobiti prije poreza, uvećanim za kamate. Povećanje pokazatelja označuje smanjivanje zaduženosti i obrnuto. Ovaj pokazatelj ne bi trebao biti manji od 3,0.

Faktor zaduženosti pokazuje za koliko godina bi društvo moglo podmiriti sve svoje obveze pod pretpostavkom da se dobit i amortizacija ne troše u druge svrhe (isplata dobiti, reinvestiranje). Kao granična mjera faktora zaduženosti uzima se razdoblje do pet godina. Poduzetnik kojemu treba duže od pet godina da bi podmirio sve svoje obveze iz dobiti tekuće godine i pripadajuće amortizacije, smatra se prezaduženim.

Stupnjevi pokrića I i II razmatraju pokriće dugotrajne imovine kapitalom, tj. kapitalom uvećanim za dugoročne obveze. Stupanj pokrića I trebao bi iznositi najmanje 1,0. Kod stupnja pokrića II može se istaknuti da njegova vrijednost uvijek mora biti veća od 1,0 jer je poznato da dio dugoročnih izvora, zbog održanja likvidnosti, mora biti iskorišten za financiranje kratkotrajne imovine.¹⁹

¹⁹ Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, Zagreb, Masmedia, str.251

3.3.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti (activity ratios) se nazivaju se i odnosi efikasnosti, odnosi obrtaja ili koeficijenti obrtaja. Računaju se na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja, te ukazuju na brzinu pretvaranja imovine u novac. Pomoću pokazatelja aktivnosti mjeri se kako efikasno poduzeće upotrebljava svoje resurse.

Pokazatelj aktivnosti može se raditi i za svaki pojedinačni dio aktive odvojeno. U poslovnom procesu oni upućuju na brzinu cirkulacije imovine, a iskazuju se kroz koeficijent koji govori koliko jedna novčana jedinica stvara novčanih jedinica prihoda.²⁰ Poželjno za koeficijent obrtaja je da obrtaj bude što brži, a trajanje naplate što kraće.

Tablica 8.: Pokazatelji aktivnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
koeficijent obrta ukupne imovine	ukupni prihod	ukupna imovina
koeficijent obrta kratkotrajne imovine	ukupni prihod	kratkotrajna imovina
koeficijent obrta potraživanja	prihod od prodaje	potraživanja
trajanje naplate potraživanja u danima	broj dana u godini (365)	koeficijent obrta potraživanja

Izvor: Žager K, Mamić Sačer I, Sever S, Žager L.(2008.): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o. Zagreb, str. 251

Koeficijent obrta ukupne imovine pokazuje koliko se prihoda stvara iz jedne novčane jedinice ukupne imovine. Odnosno, koliko puta se ukupna imovina pretvori u prihode u jednom obračunskom razdoblju. Smatra se, što je koeficijent obrta veći, veća je aktivnost i učinkovitost društva.

²⁰ Vujević I. (2005): Financijska analiza u teoriji i praksi, Ekonomski fakultet Split, Split, str.142

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine pokazuje koliko puta se kratkotrajna imovina društva obrne u tijeku jedne godine. Tim pokazateljem se mjeri efikasnost kojom poduzeće rabi kratkotrajnu imovinu za stvaranje prihoda.

Koeficijent obrta potraživanja stavlja u omjer prihod od prodaje sa stanjem na kontu potraživanja. Na temelju dobivene vrijednosti koeficijenta moguće je utvrditi prosječno trajanje naplate potraživanja.

3.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda te pokazuje koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Pokazatelji ekonomičnosti moraju biti veći od 1. Odnos ukupnih prihoda i ukupnih rashoda rezultira pokazateljem ukupne ekonomičnosti ili ekonomičnošću ukupnog poslovanja.²¹

Tablica 9.: Pokazatelji ekonomičnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
ekonomičnost ukupnog poslovanja	ukupni prihod	ukupni rashod
ekonomičnost poslovanja (prodaje)	prihod od prodaje	rashod prodaje
ekonomičnost financiranja	financijski prihod	financijski rashod
ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	izvanredni prihod	izvanredni rashod

Izvor: Žager K, Mamić Sačer I, Sever S, Žager L.(2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o. Zagreb, str. 252

²¹ Vujević I. (2005): Financijska analiza u teoriji i praksi, Ekonomski fakultet Split, Split, str.144

Ekonomičnost ukupnog poslovanja stavlja u odnos ukupne prihoda i ukupne rashoda. Potrebno je da društvo ostvaruje više prihoda nego rashoda, odnosno poželjno je da su ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda.

Ekonomičnost poslovanja izračunava se stavljanjem u odnos prihoda od prodaje i rashoda od prodaje. Kada su prihodi od prodaje veći od rashoda od prodaje ekonomičnost poslovanja je pozitivna.

Ekonomičnost financiranja je odnos financijskih prihoda i financijskih rashoda. Kada je, dobiveni pokazatelj, primjerice 0,2, ekonomičnost financiranja je negativna, odnosno ne ostvaruje se dovoljno financijskih prihoda za pokriće nastalih financijskih rashoda.

3.3.5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti (profitability ratios) su odnosi koji povezuju profit s prihodima iz prodaje i investicijama, a ukupno promatrani pokazuju ukupnu učinkovitost poslovanja poduzeća, mjere sposobnost poduzeća da ostvari određenu razinu dobiti u odnosu prema prihodima, imovini ili kapitalu. Analiza profitabilnosti poslovanja poduzeća svrstava se u primarne ili najvažnije analize odnosa.²² Analizu profitabilnosti predstavljaju dvije temeljne mjere:

1. Profitna marža
2. Povrat na investirano

Profitna marža ili marža dobitka je najraširenija i najviše upotrebljavana mjera profitabilnosti u menadžerskoj praksi.²³ Računa se kao odnos dobitka i prihoda od prodaje, a pokazuje postotak ostvarenog dobitka prema vrijednosti cjelokupno urađenog posla izraženog kroz ostvareni prihod tijekom određenog razdoblja.

²² Vujević I. (2005): Financijska analiza u teoriji i praksi, Ekonomski fakultet Split, Split, str.144

²³ Vujević I. (2005): Financijska analiza u teoriji i praksi, Ekonomski fakultet Split, Split, str.144

Profitna marža se dijeli u sljedeće kategorije:²⁴

- Bruto profitna marža
- Operativna profitna marža
- Profitna marža prije oporezivanje
- Neto profitna marža
- Marža neto preostalog profita

Tablica 10.: Pokazatelji profitabilnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
neto marža profita	neto dobit+kamate	ukupni prihod
bruto marža profita	dobit prije poreza+kamate	ukupni prihod
neto rentabilnost imovine	neto dobit+kamate	ukupna imovina
bruto rentabilnost imovine	dobit prije poreza+kamate	ukupna imovina
rentabilnost vlastitog kapitala (glavnice)	neto dobit	vlastiti kapital (glavnica)

Izvor: Žager K, Mamić Sačer I, Sever S, Žager L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o. Zagreb, str. 253

Marža profita izračunava se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Razlikuje se neto i bruto marža profita. **Bruto profitna marža** pokazuje odnos između financijskog rezultata prije oporezivanja (bruto dobiti) uvećanog za trošak kamata i ukupnog prihoda. **Neto profitna marža** pokazuje odnos između financijskog rezultata poslije oporezivanja (neto dobiti) i ukupnih prihoda. Ako se usporede ova dva pokazatelja, tada usporedba govori o tome koliko relativno u odnosu na ostvareni ukupni prihod iznosi porezno opterećenje.²⁵

²⁴ Vujević I. (2005): Financijska analiza u teoriji i praksi, Ekonomski fakultet Split, Split, str.144

²⁵ Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, Zagreb, Masmedia, str.253

Pokazatelji rentabilnosti računaju se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka. Pri utvrđivanju rentabilnosti imovine razlikuje se **neto i bruto rentabilnost**. Razlika je u obuhvatu poreza u brojniku pokazatelja. Stopa prinosa na ukupnu imovinu ili **rentabilnost ukupne imovine** (ROA) nam govori koliko ostvarimo dobiti prije poreza (bruto dobiti) i kamata na svaku novčanu jedinicu uloženu u imovinu. Bolje je da pokazatelj ROA bude što veći. **Stopa prinosa na vlastiti kapital** ili udio neto dobiti u glavnici (ROE) pokazuje odnos financijskog rezultata poslije poreza (neto dobiti) i angažiranog vlastitog kapitala, odnosno pokazuje koliki je povrat na kapital. Poželjno je da je rentabilnost glavnice što veća.

3.3.6. Pokazatelji investiranja

Pokazatelji investiranja (investment ratios) služe za mjere uspješnosti ulaganja u vrijednosne papire. Za izračunavanje pokazatelja investiranja, potrebni su i podaci iz financijskih izvještaja, podaci o dionicama, posebice o broju i tržišnoj vrijednosti dionica. Osnovni cilj pokazatelja investiranja je procjena uspješnosti u terminima potencijala isplate dividendi i vrijednosti dionice na tržištu.²⁶

Tablica 11.: Pokazatelji investiranja

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
dobit po dionici (EPS)	neto dobit	broj dionica
dividenda po dionici (DPS)	dio neto dobiti za dividende	broj dionica
odnos isplate dividendi (DPR)	dividenda po dionici (DPS)	dobit po dionici (EPS)
odnos cijene i dobiti po dionici (P/E)	tržišna cijena dionice (PPS)	dobit po dionici (EPS)
ukupna rentabilnost dionice	dobit po dionici (EPS)	tržišna cijena dionice (PPS)
dividenda rentabilnost dionice	dividenda po dionici (DPS)	tržišna cijena dionice (PPS)

Izvor: Žager K, Mamić Sačer I, Sever S, Žager L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o. Zagreb, str. 254

²⁶ Vujević I. (2005): Financijska analiza u teoriji i praksi, Ekonomski fakultet Split, Split, str.145

Dobit po dionici (eng. earnings per share - EPS) pokazuje koliko je novčanih jedinica ostvareno po dionici. On predstavlja isplativost ulaganja u poduzeće, odnosno izražava njegovu sposobnost da stvara dobit.

Dividenda po dionici (eng. dividends per share - DPS) stavlja u odnos dio neto dobiti za dividende i broj dionica, a pokazuje iznos dividende koji će dioničar dobiti za svaku dionicu koju posjeduje.

Odnos isplate dividendi (eng. dividend payout ratio - DPR) prikazuje odnos dividende po dionici i dobiti po dionici. Idealno bi bilo da je taj pokazatelj manji od 1. Odnos isplate dividendi je obrnuto proporcionalan stopi reinvestiranja, tj. stopi zadržavanja dobiti.

Ukupna rentabilnost dionice (eng. price earnings ratio - P/E) stavlja u odnos dobit po dionici i tržišnu cijenu dionice. Bitno je da vlastiti kapital nije iskazan po knjigovodstvenoj, već po tržišnoj vrijednosti.

Dividendna rentabilnost dionice ili prinos od dividendi stavlja u odnos dividendu po dionici i tržišnu vrijednost dionice. Sličan je ukupnoj rentabilnosti dionice. Njihov odnos ovisi o tome da li su dividende isplaćene iz zadržane dobiti koja je akumulirane u prethodnim razdobljima.

4. ANALIZA SIGURNOSTI I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA PRIMJENOM POKAZATELJA NA PRIMJERU PODUZEĆA „AD PLASTIK D.D.“

4.1. Razvoj i poslovanje poduzeća AD Plastik d.d.

Dioničko društvo AD Plastik najveći je hrvatski proizvođač plastičnih dijelova za automobilsku industriju. Društvo je nastalo 1992. godine izdvajanjem iz bivše Jugoplastike, da bi se 1996. godine oblikovalo kao dioničko društvo, pod današnjim imenom. Privatizirano je 2001. godine, na bazi tzv. programa radničkog dioničarstva, koji je uspješno realiziran, stoga su djelatnici AD Plastik-a danas vlasnici skoro jedne petine dionica svoje kompanije.²⁷ Suradujući s kupcima od rane faze razvoja proizvoda, pri tom koristeći suvremene alate i tehnike (Catia V5, MoldFlow, Nastran) te specifična stručna znanja i iskustva nude kupcu sljedeće vrste usluga:

- Analiza tržišta i istraživanje
- Razvoj proizvoda (optimizacija, studije izvedivosti)
- Razvoj procesa
- Reverzibilni inženjering
- Validacija proizvoda

Djelatnost AD Plastik-a je proizvodnja dijelova iz plastičnih masa za interijere i eksterijere automobila. Proizvodnja u Hrvatskoj odvija se na lokacijama u Solinu, gdje je sjedište i razvoj, te u Zagrebu na Jankomiru. Osim proizvodnje u Hrvatskoj kompanija ima tvornice organizirane kao društva, sa svojstvom pravne osobe, u Srbiji, tri u Rusiji, u Sloveniji i u Rumunjskoj. Najveći kupci s kojima AD Plastik i ostale članice Grupe uspješno razvijaju dugoročnu poslovnu suradnju su: Renault, Nissan, PSA, Ford, Opel, VW, Dacia, Daimler, VAZ, Daewoo, Fiat, Mitsubishi.²⁸

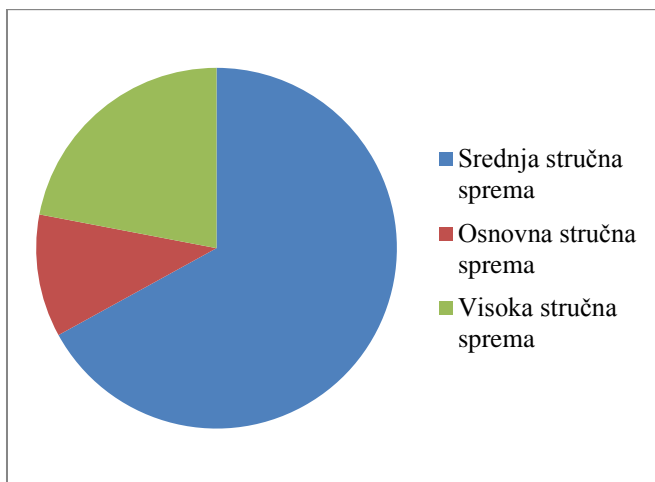
²⁷ AD Plastik d.d.: <http://www.adplastik.hr/hr/> (26.08.2017.)

²⁸ AD Plastik d.d.: <http://www.adplastik.hr/hr/> (28.08.2017.)

Poduzeće ima tri organa: glavna skupština, nadzorni odbor i uprava. Temeljni kapital poduzeća AD Plastik d.d. iznosi 419.958.400 HRK, a podijeljen je 4.199.584 dionice nominalne vrijednosti 100 HRK.

Dioničari su pravne i fizičke osobe iz Hrvatske i iz inozemstva, koji svoje interese ostvaruju putem Glavne Skupštine i Nadzornog odbora u skladu sa zakonodavstvom Republike Hrvatske.

Na 31. 12. 2014. godine AD Plastik d.d. je brojao 1.283 zaposlenika na dvije lokacije, Solin i Zagreb, a prosječna životna dob zaposlenih je bila 39,90 godina.²⁹

Slika 1. Struktura obrazovanja zaposlenika na dan 31.12.2014.godine

Izvor: AD Plastik d.d., Godišnje izvješće za 2014. godinu, str. 171 (26.08.2017.)

²⁹ AD Plastik d.d.: Godišnje izvješće za 2014. godinu, <http://www.adplastik.hr/hr/> (26.08.2017)

4.2. Pokazatelji likvidnosti poduzeća AD Plastik d.d.

Tablica 12.: Pokazatelji likvidnosti poduzeća AD Plastik d.d.

NAZIV POKAZATELJA	2014.	2015.	2016.	STOPA PROMJENE 2014/2015	STOPA PROMJENE 2015/2016
koeficijent tekuće likvidnosti	0,7	0,8	0,9	14,28	12,50
koeficijent ubrzane likvidnosti	0,55	0,57	0,67	3,63	17,54
koeficijent trenutne likvidnosti	0,01	0,03	0,02	200	-33,33
koeficijent financijske stabilnosti	1,24	1,09	1,05	-12,10	-3,67

Izvor: Izračun autora

Poželjna vrijednost pokazatelja tekuće likvidnosti iznosi 2, te se u tom slučaju zaključuje da poduzeće nije sposobno podmiriti kratkoročne obveze. Kod poduzeća AD Plastik za razdoblje od 2014. do 2016. godine koeficijenti tekuće likvidnosti su manji od 2 što ukazuje na nelikvidnost. To znači da poduzeće treba smanjiti kratkoročne obveze ili povećati ulaganje u neki od oblika kratkotrajne imovine. Kratkoročna imovina bi trebala biti veća od kratkoročnih obveza kako bi se kratkoročne obveze podmirile kratkoročnom imovinom, međutim, u ovom slučaju tijekom cijelog promatranog razdoblja kratkoročne obveze su veće od kratkoročne imovine. Tekuća likvidnost je u 2016. bila bolja za 12,5% u odnosu na 2015. godinu, odnosno 14,28% bolja u odnosu na 2014. godinu.

Idealna vrijednost pokazatelja ubrzane likvidnosti je 1. Koeficijent ubrzane likvidnosti za dioničko društvo AD Plastik u 2014. godini iznosi 0,55 što je manje od poželjne vrijednosti 1. To ukazuje da društvo najvjerojatnije ne bi moglo zadovoljiti ozbiljnu izvanrednu potrebu za gotovinom. Tablica 14 prikazuje da nakon 2014. godine ovaj pokazatelj ima tendenciju rasta iako je u cijelom promatranom razdoblju imao vrijednost manju od idealne tj. vrijednost pokazatelja manju od 1. Pokazatelj ubrzane likvidnosti je 2016. godine bio bolji za 17,54% u odnosu na 2015., 3,63% bolji u odnosu na 2014.

Koeficijent trenutne likvidnosti u 2014. godini je 0,01 te društvo ne uspijeva pokriti većinu svojih dospjelih kratkoročnih obveza raspoloživim novcem. U 2015. godini dolazi do povećanja koeficijenta na 0,03. U 2016. godini koeficijent pada na 0,02. Koeficijenti trenutne likvidnosti su manji od 1, što ukazuje na nelikvidnost društva. 2016. godine ovaj se pokazatelj smanjio za 33,33% u odnosu na 2015, dok je 2015.godine znatno bolji u odnosu na 2014.

Poželjno je da koeficijent financijske stabilnosti bude manji od 1. Pokazuje u kojem se omjeru dugotrajna imovina financira iz dugoročnih izvora. Primjećujemo da u razdoblju od 2014. do 2016. godine ovaj koeficijent je viši od 1, što znači da postoji „deficit radog kapitala“, odnosno da poduzeće dio svoje dugotrajne imovine financira iz kratkoročnih izvora. Financijska stabilnost se 2016. smanjila za 3,67% u odnosu na 2015., te 12,10% u odnosu na 2014. godinu.

4.3. Pokazatelji zaduženosti poduzeća AD Plastik d.d.

Tablica 13.: Pokazatelji zaduženosti poduzeća AD Plastik d.d.

NAZIV POKAZATELJA	2014.	2015.	2016.	STOPA PROMJENE 2014/2015	STOPA PROMJENE 2015/2016
koeficijent zaduženosti	0,6	0,52	0,48	-13,33	-7,70
koeficijent vlastitog financiranja	0,4	0,48	0,52	20	8,33
koeficijent financiranja	1,49	1,14	0,92	-23,49	-19,30
pokriće troškova kamata	1,47	2,96	3,53	101,36	19,25
faktor zaduženosti	10,24	7,02	4,48	-31,44	-36,18
stupanj pokrića I	0,58	0,62	0,75	6,9	20,97
stupanj pokrića II	0,8	0,91	0,95	13,75	4,4

Izvor: Izračun autora

Društvo svoju imovinu uglavnom financira iz vlastitih izvora, odnosno koeficijent vlastitog financiranja se kreće od 40% do 53%, čime se koeficijent zaduženosti kreće u rasponu od 60% do 48%.

Koeficijent financiranja u svim godinama je dobar, odnosno iznos obveza ne prelazi iznos kapitala društva. Stopa promjene nam pokazuje da se koeficijent financiranja 2016. smanjio za 19,3% u odnosu na 2015., odnosno smanjio se za 23,49% u odnosu na 2014.

Idealni faktor zaduženosti bi trebao iznositi do pet godina, što znači da društvo uspijeva u 2016. godini podmiriti sve svoje obveze u roku od pet godina. U 2014. i 2015. godini, ovaj izračun faktora se ne može smatrati pouzdanim, jer to ukazuje da je poduzeće prekomjerno zaduženo.

Tražena vrijednost pokazatelja pokriva kamata iznosi minimalno 1. Odnos pokriva kamata poduzeća AD Plastik u svim promatranim godinama je veći od 1. Ovaj pokazatelj je u 2016. bolji za 19,25% u odnosu na 2015., odnosno znatno bolji 2015. u odnosu na 2014.

4.4. Pokazatelji aktivnosti poduzeća AD Plastik d.d.

Tablica 14.: Pokazatelji aktivnosti poduzeća AD Plastik d.d.

NAZIV POKAZATELJA	2014.	2015.	2016.	STOPA PROMJENE 2014/2015	STOPA PROMJENE 2015/2016
koeficijent obrta ukupne imovine	0,94	1,19	1,02	26,60	-14,28
koeficijent obrta kratkotrajne imovine	3,11	4,68	3,34	50,48	-28,63
koeficijent obrta potraživanja	6,54	10,03	9,81	53,36	-2,19
trajanje naplate potraživanja u danima	55,81	36,39	37,2	-34,80	2,22
koeficijent obrta zaliha	14,4	14,75	12,12	2,43	5,57
dani vezivanja	25,35	24,74	30,11	-2,4	21,7

Izvor : Izračun autora

Koeficijent obrta ukupne imovine se kreće u rasponu od 0,94 do 1,19, što znači da se ukupna imovina društva obrne 1,19 puta u poslovnom ciklusu, odnosno društvo na uloženu 1 kn imovine, ostvaruje 1,19 kn prihoda. Uočavamo da se ovaj pokazatelj 2016. smanjio za 14,28% u odnosu na 2015., te da je 2015. godine bolji za 26,6% u odnosu na 2014.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine se kreće od 3,11 do 4,68, što znači da društvo na uloženu kunu kratkotrajne imovine, ostvaruje 4,68 kn prihoda. Ovaj pokazatelj se 2016. smanjio za 28,63% u odnosu na 2015., te da je 2015. godine bolji za 50,48% u odnosu na 2014.

Koeficijent obrta potraživanja bi trebao biti što veći, kako bi vrijeme naplate potraživanja bilo što kraće. U ovom slučaju, vrijeme naplate se kreće od 36 do 56 dana, što nam govori da društvo nema problema sa naplatom potraživanja od kupaca. Vidimo da se koeficijent obrta potraživanja u 2016. godini smanjio za 2,19% u odnosu na 2015. godinu, odnosno povećao za 53,36% u odnosu na 2014.

Na temelju koeficijenta obrta zaliha mogu se utvrditi dani vezivanja. To je prosječan broj dana potrebnih da se postojeće zalihe prodaju, odnosno pretvore u potraživanje. Dani vezivanja poduzeća AD Plastik u promatranim godinama se kreću u rasponu od 24 do 31 dan što ukazuje na povoljno poslovanje poduzeća. Dani vezivanja su 2016. bolji za 21,7% u odnosu na 2015., a 2015. smanjeni za 2,4% u odnosu na 2014.

4.5. Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća AD Plastik d.d.

Tablica 15.: Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća AD Plastik d.d.

NAZIV POKAZATELJA	2014.	2015.	2016.	STOPA PROMJENE 2014/2015	STOPA PROMJENE 2015/2016
ekonomičnost ukupnog poslovanja	1	1,03	1,04	3	0,97
ekonomičnost poslovanja (prodaje)	1,03	1,08	1,09	4,85	0,92
ekonomičnost financiranja	0,48	0,72	0,46	50	-36,11
ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	-	-	-	-	-

Izvor: Izračun autora

Kod ekonomičnosti ukupnog poslovanja, društvo ostvaruje 1,04 ukupnih prihoda, na jednu jedinicu ukupnih rashoda. Vrijednosti koeficijenta su veće od 1, što znači da su ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda te da društvo ostvaruje pozitivni financijski rezultat. Ekonomičnost ukupnog poslovanja je 2016. bila bolja za 0,97% u odnosu na 2015., odnosno 3% bolja u odnosu na 2014.

Društvo 2014. godine ostvaruje 1,03 poslovnih prihoda na jednu jedinicu poslovnih rashoda. U 2015. godini, društvo je ostvarivalo 0,72 kn financijskih prihoda na uloženu 1 kn financijskih rashoda. Ekonomičnost poslovanja je 2016. godine bila bolja za 0,92% u odnosu na 2015. godinu, odnosno 4,85% bolja u odnosu na 2014. godinu. U 2014., 2015. i 2016. godini društvo nije imalo dovoljno financijskih prihoda, za pokriće financijskih rashoda. Pokazatelj ekonomičnosti financiranja se 2016. smanjio za 36,11% u odnosu na 2015., a 2015. godine je bolji za 50% u odnosu na 2014. Tijekom analiziranih godina društvo nije ostvarilo nijednu izvanrednu djelatnost.

4.6. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća AD plastik d.d.

Tablica 16.: Pokazatelji profitabilnosti poduzeća AD Plastik d.d.

NAZIV POKAZATELJA	2014.	2015.	2016.	STOPA PROMJENE 2014/2015	STOPA PROMJENE 2015/2016
neto marža profita	0,02	0,04	0,05	100	25
bruto marža profita	0,02	0,05	0,06	150	20
neto rentabilnost imovine	0,02	0,05	0,05	150	0
bruto rentabilnost imovine	0,02	0,06	0,06	200	0
rentabilnost vlastitog kapitala (glavnice)	0,008	0,8	0,077	9900	-90,37

Izvor: Izračun autora

Ostvarena neto profitna marža od 5% u 2016. godini pokazuje da tvrtki od ukupne vrijednosti posla realizirane na tržištu, tj. od prihoda za prodano ostaje 5% dobitka kojim može raspolagati. Neto profitna marža je u 2016. Bolja za 25% u odnosu na 2015., odnosno 100% bolja u odnosu na 2014. godinu.

Ostvarena profitna marža prije oporezivanja od 5% u 2015. godini pokazuje da tvrtki, nakon podmirenja svih troškova, ostaje 5% prihoda za dobitak koji će tek biti oporezovan prema odredbama Zakona o porezu na dobit. Najveći postotak ostvarene profitne marže ostvaren je u 2016. godini te iznosi 6%, a najmanji u 2014. godini kada iznosi 2%. Bruto marža profita je 2016. bolja za 201% u odnosu na 2015., odnosno 150% bolja u odnosu na 2014.

Kod neto rentabilnosti imovine, društvo ostvaruje u zadnjim godinama 5 kn na uloženu 1 kn imovine. Ovaj pokazatelj je 2015. godine 150% bolji u odnosu na 2014., dok 2016. i 2015. iznosi isto. Povrat na ukupni vlastiti kapital pokazuje da je na jednu jedinicu uloženog kapitala ostvareno 0,8 neto dobiti u 2015. godini. Najmanji ostvareni povrat na ukupni kapital, prema promatranom razdoblju, je u 2014. godini kada iznosi 0,8%. Rentabilnost glavnice se u 2016. smanjio za 90,37% u odnosu na 2015., a 2015. se znatno povećao u odnosu na 2014.

4.7. Pokazatelji investiranja poduzeća AD plastik d.d.

Tablica 17.: Pokazatelji investiranja poduzeća AD Plastik d.d.

NAZIV POKAZATELJA	2014.	2015.	2016.	STOPA PROMJENE 2014/2015	STOPA PROMJENE 2015/2016
dobit po dionici (EPS)	1,2	11,01	11,84	817,50	7,53
dividenda po dionici (DPS)	0	12	8,5	0	-19,17
odnos isplate dividendi (DPR)	0	1	0,72	0	-28
odnos cijene i dobiti po dionici (P/E)	140	15,26	14,19	89,10	-7,01
ukupna rentabilnost dionice	0,0071	0,065	0,07	815,5	7,7
dividenda rentabilnost dionice	0	0,071	0,717	0	909,86

Izvor: Izračun autora

Dobit po dionici pokazuje koliko je novčanih jedinica ostvareno po dionici. 2014. godine po jednoj dionici ostvareno je 1,2 neto dobiti, 2015. godine 11,01 neto dobiti, a 2016. godine 11,84. U pravilu je dobit po dionici veća od dividende po dionici, osim u slučajevima kada je dividenda isplaćena iza zadržane dobiti prethodnih godina kao što je slučaj 2015. godine. To nam pokazuje i pokazatelj odnos isplate dividendi (DPR).

Odnos cijene i dobiti po dionici (P/E) pokazuje koliko puta je tržišna cijena dionice veća od dobiti po dionici. Što su veći navedeni pokazatelji, to je veća i premija koju je tržište spremno platiti za zarade poduzeća.³⁰ Uočavamo da je taj odnos najveći 2014. godine. Ovaj pokazatelj se u 2016. smanjio za 7,01% u odnosu na 2015., a 2015. povećao za 89,1% u odnosu na 2014. godinu.

Ukupna rentabilnost imovine i dividendna rentabilnost imovine pokazuju rentabilnost vlastitog kapitala s aspekta njegove tržišne vrijednosti. Izražavaju se kao postotak, pa su ti pokazatelji 2014. godine iznosili 0,71% (URD), 2015. godine 6,5% (URD) i 7,1% (DRD), te 2016. godine 7% (URD) i 71,7% (DRD).

³⁰ Perica I. (2016): Materijali iz predmeta Analiza financijskih izvještaja, vježbe 6, Ekonomski fakultet Split, str.6

5. ZAKLJUČAK

Financijski izvještaji korisnicima daju detaljne informacije o poduzeću, o imovini i izvorima imovine poduzeća, kapitalu i rezervama, o strukturi prihoda i rashoda, novčanim priljevima i odljevima te o promjenama u vlasničkoj strukturi. Uvidom u temeljne financijske izvještaje možemo sagledati financijsko stanje i financijsku sposobnost određenog društva. U ovom radu je izvršena financijska analiza dioničkog društva AD Plastik za razdoblje od 2014. do 2016. godine.

AD Plastik d.d. je najveći hrvatski proizvođač plastičnih masa za automobilsku industriju sa sjedištem u Solinu. Analiza se provodi pomoću temeljnih financijskih izvještaja, izvještaj o financijskom položaju i račun dobiti i gubitka. Primjenom financijskih pokazatelja, izračunatih na bazi knjigovodstvenih podataka poduzeća AD Plastik d.d., provodi se analiza o uspješnosti i sigurnosti poslovanja promatranog poduzeća. Financijski pokazatelji koji su se analizirali su pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, ekonomičnosti, aktivnosti, profitabilnosti i investiranja.

Pokazatelji likvidnosti su pokazali da poduzeće ne može kratkotrajnom imovinom podmiriti kratkoročne obveze. Kod pokazatelja zaduženosti uočavamo da poduzeće većinom svoju imovinu financira iz vlastitih izvora. 2014. i 2015. godine poduzeće je bilo prekomjerno zaduženo, dok 2016. godine uspijeva podmiriti svoje obveze u roku od pet godina. Prema pokazateljima obrtaja društvo AD Plastik d.d. nema problem sa naplatom potraživanja od kupaca. Koeficijenti ekonomičnosti nam prikazuju da poduzeće ostvaruje pozitivan financijski rezultat poslovanja tijekom svih promatranih godina. Profitabilnost društva tijekom godina raste što ukazuje na povoljno i stabilno poslovanje. Iako je analizom utvrđeno da je društvo nelikvidno, ono i dalje posluje s pozitivnim financijskim rezultatom.

LITERATURA:

Knjige:

1. Belak V. (2014): Analiza poslovne uspješnosti, RRiF Plus, Zagreb, str. 34, str. 151
2. Brekalo F. (2007): Revizija financijskih izvještaja, Zgombić & Partneri d.o.o., Zagreb, str. 50, str. 249-253.
3. Vujević I. (2005): Financijska analiza u teoriji i praksi, Ekonomski fakultet Split, Split, str. 142-145.
4. Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o. Zagreb, str. 89, str. 248-254.

Pravilnik/Zakon:

1. Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, narodne novine d.d., Zagreb, broj 78
2. Narodne novine (2009): Međunarodni računovodstveni standardi, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 136
3. Narodne novine (2015): Pravilnik o sadržaju is trukturi financijskih izvještaja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 96

Članci:

1. Dečman N. (2012): Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u RH, Ekonomski fakultet sveučilišta u Zagrebu, str. 448,
http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=128746
2. Šlibar D. (2010): Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, Računovodstvo i porezi u praksi, 5, str. 2, <http://www.omega-software.eu/UserDocsImages/Clanci/Financije%20-%20Analiza%20FI.pdf>

Internet izvori:

1. Žager K.: Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja (Internet), raspoloživo na:
<http://web.efzg.hr/dok/RAC/kzager/afi/Instrumenti%20i%20postupci%20analize%20financijskih%20izvje%C5%A1taja.pdf> (7.9.2017.)
2. Godišnji izvještaj tvrtke AD Plastik d.d. za 2014., 2015. i 2016.godinu (Internet), raspoloživo na: <http://www.adplastik.hr/hr/18-financijski-izvjestaji/> (25.8.2017.)
3. https://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza_financijski_pokazatelji.pdf (10.9.2017.)
4. AD Plastik d.d., raspoloživo na: <http://www.adplastik.hr/hr/> (25.8.2017.)

Ostalo:

1. Aljinović Barać Ž. (2015): Materijali iz predmeta Osnove računovodstva, Ekonomski fakultet Split, Split
2. Perica I. (2016/2017): Interni materijali s predavanja i vježbi iz predmeta Analiza Financijskih izvještaja, Ekonomski fakultet Split, Split

POPIS TABLICA

- Tablica 1 Shematski prikaz bilance, str.8
- Tablica 2 Temeljni model računa dobiti i gubitka, str.14
- Tablica 3 Prikaz izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, str.19
- Tablica 4 Prikaz direktne metode izvještaja o novčanom tijeku, str.21
- Tablica 5 Prikaz indirektne metode izvještaja o novčanom tijeku, str.23
- Tablica 6 Pokazatelji likvidnosti, str.28
- Tablica 7 Pokazatelji zaduženosti, str.30
- Tablica 8 Pokazatelji aktivnosti, str.32
- Tablica 9 Pokazatelji ekonomičnosti, str.33
- Tablica 10 Pokazatelji profitabilnosti, str.35
- Tablica 11 Pokazatelji investiranja, str.36
- Tablica 12 Pokazatelji likvidnosti poduzeća AD Plastik d.d., str.40
- Tablica 13 Pokazatelji zaduženosti poduzeća AD Plastik d.d., str.41
- Tablica 14 Pokazatelji aktivnosti poduzeća AD Plastik d.d., str.42
- Tablica 15 Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća AD Plastik d.d., str.44
- Tablica 16 Pokazatelji profitabilnosti poduzeća AD Plastik d.d., str.45
- Tablica 17 Pokazatelji investiranja poduzeća AD Plastik d.d., str.46

POPIS SLIKA

1. Slika 1. Struktura obrazovanja zaposlenika na dan 31.12.2014. godine

SAŽETAK

Cilj ovog projektnog rada je analizirati poslovanje poduzeća AD Plastik d.d. na temelju pokazatelja. Analiza financijskih izvještaja predstavlja kvalitetnu osnovicu i polazište planiranja budućeg poslovanja.

U radu je napravljena analiza poslovanja društva za razdoblje od 2014. do 2016. godine (trogodišnje razdoblje). Analizom financijskih izvještaja dioničkog društva AD Plastik utvrđen je financijski položaj i uspješnost poslovanja. U sklopu rada, teorijski i empirijski je analiziran pristup analizi poslovanja društva, i to analizom pomoću pokazatelja: pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja. Analizom tih pokazatelja ocijenjena je uspješnost i sigurnost poduzeća AD Plastik d.d.

KLJUČNE RIJEČI: analiza financijskih izvještaja, financijski pokazatelji, društvo AD Plastik d.d.

SUMMARY

The aim of this project work is to analyze the business of AD Plastik Joint Stock Company based on indicators. The analysis of financial statements is a good basis and a starting point for future business planning.

The paper analyzes the company's business for the period from 2014 to 2016 (three year period). By analyzing the financial statements of AD Plastik, the company has determined the financial position and performance of the business. As part of the work, the analysis of the company's business is analyzed theoretically and empirically, by analyzing indicators of liquidity, indebtedness, activity, cost-effectiveness, profitability and investment. Analysis of these indicators assessed the success and safety of the company AD Plastik Joint Stock Company.

KEY WORDS: analysis of financial statements, financial indicators, company AD Plastik Joint Stock Company